

*Федорчук А.Б., аспірант кафедри
адміністративної діяльності
Національної академії внутрішніх справ*

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС СУДДІ В УКРАЇНІ

Визнання України правовою державою передбачає створення ефективного механізму захисту прав і свобод людини та громадянина. Це можливо лише за практичної реалізації в державі теорії поділу влади [1, с. 4].

Одне з основних завдань сучасної судово-правової реформи є реалізація демократичних ідей правосуддя, вироблених світовою практикою й наукою. У цьому зв'язку особливого значення набуває розробка концептуальних основ статусу суддів України, який відповідатиме міжнародним стандартам, оскільки виключно останні є носіями судової влади в державі. Особливо ці питання актуалізуються сьогодні, в період прийняття та оновлення судового законодавства України. Тому саме зараз так необхідний принципово новий підхід до визначення поняття, структури і змісту адміністративно- правового статусу судді.

У Конституції України, разом із законодавчою і виконавчою гілками влади, самостійно виділена також судова влада. Основне її завдання - забезпечення законності, справедливості та свободи. Водночас формування європейської

держави вимагає вдосконалення та зміцнення незалежної і доступної для населення судової влади. Судова система, по суті, є головною складовою розвитку країни, одним із пріоритетів демократизації суспільства. На приведенні судової системи України у відповідність до європейських стандартів наголошує і Європейська комісія за демократію через право (Венеціанська комісія). Наявність у державі чесної судової влади є запорукою розвитку демократії та упровадження в країні стандартів і практик Європейського Союзу [1, с. 4].

У зв'язку з цим було розроблено та затверджено Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів і плану дій щодо її реалізації, прийнято такі Закони України: «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» від 08.04.2014 р. № П88-УП, «Про очищення влади» від 16.09.2014 р. № 1682-УП, «Про забезпечення права на справедливий суд» від 12.02.2015 р. № 192-УШ та ін. На сьогодні актуальними є питання розвитку судової влади, цьому приділяється значна увага, особливо це стосується правового статусу судді та специфіки проходження ним публічної служби

[1, с. 4].

Адміністративно-процесуальний статус судді - це сукупність процесуальних прав, гарантій, обов'язків судді, спрямованих на реалізацію завдань провадження, а також юридична відповідальність у передбачених законом випадках. Усі елементи адміністративно-процесуального статусу судді вчений поділяє на загальні та спеціальні [2, с.14]

Відповідно до ст. 52 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» судді в Україні мають єдиний статус незалежно від місця суду в системі судоустрою чи адміністративної посади, яку суддя обіймає в суді. Саме поняття «адміністративно-правовий статус судді» в законодавстві України відсутнє. Саме це поняття характеризує місце і роль суддів в адміністративних відносинах під час розгляду адміністративних справ, що складається з сукупності та обсягу правосуб'єктності, обов'язків і прав, незалежності і недоторканості та юридичної відповідальності суддів.

Особливість статусу суддів має суттєвий вплив на визначення підстав виникнення дисциплінарної відповідальності суддів, кола суб'єктів, які можуть ініціювати питання про дисциплінарну відповідальність суддів, органів, що правомочні вирішувати питання про дисциплінарну відповідальність суддів.

Адміністративно-правовий статус суддів, що складається з багатьох компонентів, забезпечує можливість суддів здійснювати незалежне, неупереджене та справедливе правосуддя. З огляду на це, виникає необхідність у визначенні сутності, поняття та структури адміністративно-правового статусу суддів України з метою вироблення концептуальних засад його оптимізації та формулюванні пропозицій щодо підвищення ефективності правового регулювання в цій сфері, а також набуття статусу, сукупність їх прав та обов'язків, вимоги, що ставляться до суддів, правові гарантії, які дозволяють суддям здійснювати свої повноваження згідно з законом, порядок притягнення суддів до юридичної відповідальності та звільнення з посади.

Разом із тим, найбільш слушним для розкриття аналізованих проблем буде широке розуміння адміністративно- правового статусу судді господарського суду. Його характеризують місце і роль судді в адміністративно- господарських відносинах під час розгляду адміністративних справ, що складається з сукупності та обсягу правосуб'єктності, обов'язків і прав, незалежності і недоторканості та юридичної відповідальності судді [3].

Список використаних джерел:

1. Вітюк Д. Л. Адміністративно-правові засади проходження суддею публічної служби / Дарія Любомирівна Вітюк, Держ. фіскальна служба України, України. - Ірпінь : [б.в.], 2016.- 20 с.

2. Собоєвий О. М. Правовий статус судді в адміністративно-деліктному провадженні : автореф. Дис. На здобуття наук. Ступеня канд. Юрид. Наук : спец. 12.00.07 / О. М. Собоєвий. - к., 2010. - 20 с.

3. [Закурін М. К.](#) Адміністративно-правовий статус судді господарського суду / М. К. Закурін // [Форум права.](#) - 2011. - № 3. - С. 282-286.